

**Protokół z XXI posiedzenia Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny dla
Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020
w dniu 14 lutego 2018 r.**

I. Otwarcie posiedzenia oraz głosowanie nad podjęciem porządku obrad

Posiedzenie Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 odbyło się dnia 14 lutego 2018 r. Rozpoczęło się o godz. 10.00 w sali 122 w budynku Urzędu Marszałkowskiego. W posiedzeniu uczestniczyli przedstawiciele KE – Pan Wolfgang Münch oraz Pan Paweł Olechnowicz, a także 31 osób z prawem do głosowania, stali zastępcy, obserwatorzy, a także zaproszeni goście.¹

Obradom przewodniczył Przewodniczący Komitetu Monitorującego RPO WD 2014-2020 – Marszałek Cezary Przybylski, który powitał przybyłych gości - przedstawiciele strony rządowej, samorządowej oraz partnerów społeczno-gospodarczych.

Przewodniczący poinformował, iż Zarząd Województwa podjął uchwałę w sprawie wprowadzenia kolejnych zmian w składzie Komitetu Monitorującego. Do grona członków Komitetu dołączyła Pani Alicja Bania na dotychczasowy wakat stałego zastępcy z ramienia Ministerstwa Środowiska. Poinformował również, iż Wojewoda Dolnośląski dokonał zmiany statusu Pełnomocnika Wojewody Dolnośląskiego ds. Społeczeństwa Obywatelskiego i Równego Traktowania z dotychczasowej funkcji członka na stanowisko obserwatora.

II. Prezentacja nt. stanu realizacji RPO WD 2014-2020 stanowi załącznik nr 1 do protokołu

Pani Magdalena Bednarska – Wajerowska – Dyrektor Departamentu Funduszy Europejskich - omawiając stan wdrażania programu zwróciła uwagę na bardzo istotny problem, jakim jest brak możliwości wydłużania realizacji projektów poza datę wskazaną w regulaminie konkursu. Jest to związane z kryterium wyboru projektów: „okres realizacji projektu”. W ramach tego kryterium formalnego sprawdzane jest na ocenie projektu, czy okres realizacji projektu jest zgodny z podanym w regulaminie konkursu. Niestety ze względu na brak przepisów przejściowych dla art. 52a znowelizowanej ustawy wdrożeniowej obowiązującej on także już wybrane projekty.

¹ Głosowania odbywały się przy pomocy elektronicznego systemu do głosowania, a szczegółowe wyniki dostępne są w Sekretariacie Komitetu Monitorującego RPO WD. W trakcie posiedzenia zmieniała się liczba osób obecnych na sali, jednak kworum wymagane do zatwierdzania uchwał było zapewnione podczas całego posiedzenia.

Zapis tego artykułu ogranicza możliwość wprowadzania zmian w projektach, w tych przypadkach w których miałyby one wpływ na spełnienie przez projekt kryteriów wyboru. To z kolei wpływa na brak możliwości realizacji i ostatecznego rozliczenia wielu projektów ze względu na wydłużenie okresu realizacji projektu. Dodatkowo w sytuacji kiedy ocena projektów była dłuższa niż określona w regulaminie konkursu, brak przepisów przejściowych spowodował trudności interpretacyjne co do prawidłowości postępowania wobec projektów na etapie podpisywania umów. Podobna sytuacja występuje w przypadku wyboru projektów po procedurze odwoławczej. Część beneficjentów staje przed dylematem, związanym z brakiem możliwości przedłużenia realizacji swoich zamierzeń.

Pani Dyrektor dodała również, iż dużym problemem jest także zbyt wolne rozliczanie środków przez beneficjentów, co dotyczy wszystkich osi priorytetowych. Problemem są wielokrotne poprawy wniosków o płatność spowodowane dużą ilością błędów beneficjentów, w związku z czym wydłuża się czas na wypłatę środków. Ponadto duża ilość zmian w projektach zgłaszanych przez beneficjentów, również w zakresie wskaźników projektów (głównie w końcowym etapie realizacji projektów) wpływa na termin weryfikacji wniosków o płatność, w tym płatność końcową (wstrzymanie weryfikacji wniosku o płatność do czasu zaakceptowania zgłoszonych zmian).

Kolejny problem, jaki zasygnalizowała pani dyrektor to opóźnienia w rozpoczęciu realizacji projektów po podpisaniu umowy o dofinansowanie ze względu na potrzebę przeprowadzenia procedury zamówień w projekcie. Obecnie nastąpiła zmiana sytuacji rynkowej, w której z jednej strony brak jest wykonawców lub też oferują oni bardzo wysokie ceny, przekraczające pierwotnie przygotowane kosztorysy i możliwości inwestorów.

Dyskusja/pytania

Pan Tomasz Sołowiej – przedstawiciel Gminy Wrocław oraz ZIT WrOF potwierdził, iż powyżej wskazany przez panią dyrektor problem z wyborem wykonawców dla przedsięwzięć realizowanych w ramach projektów unijnych dotyczy nie tylko przedstawicieli jst, ale również innych grup beneficjentów (m.in. stowarzyszeń, fundacji, przedsiębiorców itp.). Pan T. Sołowiej zwrócił uwagę na to, iż zarówno ZIT WrOF jak i Gmina Wrocław również prowadzą rozmowy z przedstawicielami Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju, w jaki sposób postępować w związku ze zmianami w ustawie wdrożeniowej. Podkreślił jednak, iż kwestie te pozostają nierozstrzygnięte. W tej sytuacji, czyli przy braku rozwiązań, biorąc pod uwagę stan realizacji umów, jedynym wyjściem będzie prawdopodobnie konieczność rozwiązywania umów z beneficjentami i wnioskowanie o jak najszybsze ponowne ogłoszenie konkursów w tych działaniach, w których trzeba było lub będzie rozwiązać umowy. W momencie, gdy projekty nie są jeszcze zaawansowane w realizacji taka możliwość jest realna do wykonania. Odpowiedzi udzieliła Dyrektor. M. Bednarska – Wajerowska, która potwierdziła, iż w wielu przypadkach powtórzenie konkursu będzie możliwe, lecz nie w każdym. Najtrudniejsza sytuacja jest wtedy, gdy beneficjent ma zrealizowany projekt

w kilkudziesięciu procentach, co oznacza zaangażowane środki w większej kwocie, a wie, że nie zdąży zrealizować go w wymaganym terminie. Pani Dyrektor potwierdziła, iż IZ cały czas szuka najlepszego rozwiązania w tej trudnej sytuacji. Rozwiązaniem byłaby np. możliwość indywidualnego rozpatrywania wniosków o wydłużenie terminu realizacji, jednak w tym momencie nie ma na to zgody ministerstwa. IZ jest w stałym kontakcie z przedstawicielami MliR, zgłaszając m.in. postulaty o wykreślenie zapisów w wytycznych w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020. Rozważana jest również taka sytuacja, aby to Komitet Monitorujący mógł podjąć decyzję w przedmiotowej sprawie.

Pan Jerzy Ulbin – przedstawiciel Związku Gmin Wiejskich (Wójt Gminy Dobromierz) zgłosił uwagę odnośnie projektów dot. kanalizacji w ramach działania 4.2. *Gospodarka wodno-ściekowa*. Zaznaczył, iż problemem przy realizacji projektów jest nie samo powołanie do życia organu Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”, a rozporządzenie², na mocy którego odebrano kompetencje m.in. marszałkom województw w zakresie pozwoleń. Pytanie dotyczy konkretnie interpretacji cytowanego wyżej zapisu art. 52 a, czy można byłoby przedłużyć termin realizacji projektów z uwagi na zmianę treści ustawy, która nastąpiła w trakcie realizacji projektów. Chodzi tu o wydłużenie terminu o dwa -trzy miesiące.

Dyrektor Magdalena Bednarska – Wajerowska udzielając odpowiedzi powołała się na swoją wcześniejszą odpowiedź w tej kwestii, podkreślając, że wszystkich beneficjentów należy taktować jednakowo, tj. dopóki nie będzie możliwości, aby udzielać zgody na wydłużanie terminów realizacji, nie można tego zrobić nawet w takim przypadku, o jakim mowa jest w pytaniu zgłoszonym przez Pana Jerzego Ulbina.

Pani Dyrektor wyjaśniła też, iż wiedząc, w jakim stopniu zmiana wspomnianej ustawy wpłynęła na realizację projektów, mogłaby udzielić bardziej precyzyjnej odpowiedzi i zaprosiła na indywidualną rozmowę.

Marszałek Cezary Przybylski uzupełnił wypowiedź, iż faktycznie powołanie Polskich Wód nie do końca sprawdza się na obecnym etapie i powoduje wiele problemów w również w pozostałych województwach, szczególnie w zakresie podziału kompetencji i kontynuowania zadań, które przed wejściem w życie tej ustawy należały do marszałków województw. Pan Marszałek potwierdził, iż sprawy, w których przyczyną problemów są zmiany związane z „Wodami Polskim”, są rzeczywiście trudne do rozstrzygnięcia w obecnej chwili. Podkreślił, że ten problem należy monitorować.

Pan Marcin Kowalski – przedstawiciel Konfederacji Lewiatan zapytał, jaki program zdrowotny w zakresie profilaktyki zdrowotnej na terenie województwa dolnośląskiego będzie zaakceptowany przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego i czy będzie on skierowany do przedsiębiorców³.

---

² Rozporządzenie MINI STRA ŚRODOWISKA z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie nadania statutu Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie

³ W dniu 13 lutego br. Zarząd Województwa przyjął regionalny program zdrowotny w zakresie profilaktyki chorób odkleszczowych na terenie województwa dolnośląskiego. Treść uchwały w tej sprawie jest dostępna na stronie <http://bip.umwd.dolnyślask.pl/dokument,iddok,42840,idmp,619,r,r%20>.

Pani Barbara Pokorny - przedstawiciel Zachodniej Izby Gospodarczej zaproponowała, aby przedstawiciele KM RPO WD wystąpili wspólnie, kierując pismo do Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”, w którym poruszona zostałaaby tematyka problemów występujących na obecnym etapie realizacji RPO, a wynikających bezpośrednio z braku stosownych uregulowań w ustawie wodnej.

Pani Dyrektor Magdalena Bednarska – Wajerowska przychyliła się do tego postulatu wyjaśniając dodatkowo, iż nie jest to jedyny problem związany ze zmienionym prawem wodnym. IZ podjęła ostatnio decyzję odnośnie wprowadzenia zmian w regulaminach polegających na zmianie (doprecyzowaniu) Deklaracji Natura 2000 i Oświadczenia w zakresie oddziaływania na środowisko oraz na zniesieniu obowiązku dołączania do wniosku o dofinansowanie tzw. Deklaracji wodnej.

Pan Tomasz Sołowiej – zapytał o rozwiązanie systemowe, jakie należałoby wprowadzić, aby mieć gwarancję, że kwoty, które „powrócą” do puli programu z powodu rozwiązywania umów, ze względu na cytowany wyżej problem dot. art. 52 a ustawy wdrożeniowej, nie będą stanowić problemu z ich wykorzystaniem (kwestie certyfikacji, kontraktacji). Pan T. Sołowiej podkreślił, iż nie jest to problem występujący jedynie w woj. dolnośląskim, a dotyczący wielu regionów. Zapytał, czy taki argument nie byłby kluczowym w rozmowach z ministerstwem. Tym bardziej, iż jest gotowość do absorpcji środków, jednak jest to niezmiernie utrudnione, a czasu jest coraz mniej.

Pan Marszałek wyjaśnił, iż prowadzone są rozmowy na szczeblu marszałków województw i przedstawiciele ministerstwa. Poinformował, iż Konwent Marszałków Województw RP, w związku z aktualizacją wcześniejszych Wytycznych Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020 z 6 marca 2017 r., zwrócił uwagę na potrzebę wprowadzenia możliwości odstępstwa od ogólnej zasady zakazu zmian kryteriów oceny projektów po złożeniu wniosków o dofinansowanie projektów w sytuacji, gdy okoliczności nie były możliwe do przewidzenia zarówno przez instytucję zarządzającą danym programem operacyjnym oraz komitet monitorujący, jak i przez samych wnioskodawców/beneficjentów, w szczególności gdy są one wynikiem zmiany przepisów prawa. W tej kwestii zostało podjęte stanowisko w sprawie potrzeby dopuszczenia możliwości zmiany kryteriów wyboru projektów w ramach programów operacyjnych 2014 – 2020 w zakresie już ocenionych projektów oraz projektów w odniesieniu do których podpisana została już umowa o dofinansowanie albo podjęta decyzja o dofinansowaniu.

Pani Dyrektor dodała, że problem jest systemowy i rzeczywiście dotyczy wielu beneficjentów, jednak nie w każdym przypadku rozwiązanie umów spowoduje zagrożenie dla ram wykonania czy też wykonania zasady n+3. Natomiast rzeczywiście spora kwota pieniędzy pochodzących z rozwiązanych umów trafi z powrotem do puli i to może okazać się trudne do wykonania, aby ponownie mogły one powrócić w nowych konkursach. Dużo istotniejszym problemem w opinii Pani Dyrektor jest fakt, iż to beneficjenci stracą najbardziej

na rozwiązywaniu umów z powodu braku możliwości wydłużenia okresu realizacji projektów. Często bowiem inwestycja jest już zaawansowana w realizacji, a zdarzają się sytuacje, niezależnie od beneficjenta, których nie można było przewidzieć, a które powodują, iż czas realizacji nieco się wydłuża. To są bardzo trudne sytuacje dla beneficjentów, którzy w takim momencie muszą pokryć w całości wydatki z własnego budżetu, a nie zawsze mają takie możliwości.

Pan Tomasz Sołowiej dodał, iż taka sytuacja, czyli świadomość, że gminy mają jeszcze mniej czasu na wybór wykonawcy, powoduje, iż ceny oferowane przez wykonawców będą jeszcze wyższe. Zaapelował dalej, mając na uwadze obecnie obowiązujący stan prawny, aby skorzystać z rozwiązania, w którym to członkowie KM mogliby wystąpić z oficjalnym wnioskiem do MRiI o możliwość zmian w przepisach, dotyczących np. aneksowania umów o dofinansowanie, a nie rozwiązywania ich z uwagi na brak możliwości zaakceptowania zmian (np. okresu realizacji projektu) w realizowanych projektach. Dotyczy to w szczególności projektów wyłonionych do dofinansowania i realizowanych w ramach postępowań wszczętych przed wejściem w życie przepisu art. 52a ustawy wdrożeniowej. Pan Tomasz Sołowiej wyraził i gotowość pomocy w tej kwestii i zaproponował, aby KM uchwalił treść uchwały intencyjnej, w której wyrazi swoją opinię w tej problematycznej kwestii.

Pani Dyrektor Magdalena Bednarska- Wajerowska przychyliła się do prośby, jednak podkreśliła, iż IZ musi znaleźć taki sposób rozwiązania tego problemu, który nie będzie w sprzeczności z zapisami ustawy wdrożeniowej. Potwierdziła, że rozmowy z ministerstwem na pewno nadal będą prowadzone. Tym bardziej, iż problem dotyczy kilku województw. Wyjaśniła też, że projekt uchwały był już przygotowany, jednak został on wstrzymany przez ministerstwo, gdyż w ich opinii był niezgodny z zapisanymi ustawy wdrożeniowej oraz projektem wytycznych w zakresie wyboru projektów.

Pan Piotr Zajczkowski – przedstawiciel MRiI – potwierdził, iż mimo, że omawiany tu problem ma charakter formalny, ale nie ma obecnie żadnego rozwiązania, natomiast problem jest analizowany. Zaproponował, aby nie podejmować na razie kroków w formie uchwały. Zobowiązał się, iż przekaże dzisiejsze stanowisko i spostrzeżenia z dzisiejszych obrad swoim przełożonym.

Dyrektor Magdalena Bednarska – Wajerowska wyjaśniła, że wszystkie dotychczasowe propozycje rozwiązań, które wychodziłyby naprzeciw beneficjentom zostały przez ministerstwo odrzucone.

Pan Marcin Kowalski poprosił o przygotowanie zestawienia, jaka jest skala projektów zagrożonych wyłonionych do dofinansowania i realizowanych w ramach postępowań wszczętych przed wejściem w życie przepisu art. 52a ustawy wdrożeniowej.

Pan Marek Winkowski zapytał o to, czy w momencie gdy zawierane są nowe umowy o dofinansowanie, jest możliwe, aby wykorzystać w nich środki, które pochodzą z rozwiązywania umów Dyrektor Magdalena Bednarska – Wajerowska wyjaśniła, iż w takiej sytuacji musiałby zostać ogłoszony konkurs, jednak nie mogłyby ubiegać się w nim projekty, które zostały w pełni zrealizowane. Ponadto istotne jest, czy jest odpowiednia kwota

pieniędzy, która pozwoli na ogłoszenie konkursu. Istotne jest czy projekt jest na takim etapie realizacji, że da się ogłosić konkurs, czy da się złożyć nowy wniosek o dofinansowanie i go rozliczyć. Dodatkowo należy pamiętać, że projekt nie może być objęty pomocą publiczną, z uwagi na tzw. efekt zachęty, który uniemożliwia startowanie w konkursie takim projektom, które zostaną rozpoczęte przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie.

Wypowiedź uzupełnił Pan Sławomir Sobieszek – Dyrektor Wydziału Zarządzania wyjaśniając, iż bardzo istotną kwestią dla IZ są ewentualne sprawy sądowe. Stanowisko sądu może być inne od ustaleń z ministerstwem. Przykładowo udało się wypracować wspólne stanowisko IZ RPO i ministerstwa w sprawie, jak należy rozumieć zapis ustawy o środkach na odwołania w działaniu, to jednak w wyniku wyroków sądowych tych ustaleń nie można było stosować. Pan Radosław Mechliński – przedstawiciel NSZZ Solidarność przychylił się do wniosku pana Tomasza Sołowieja, aby Komitet Monitorujący wypracował projekt uchwały, którego istotą będzie jednoznaczne wypracowanie stanowiska w problemowej kwestii w celu przyspieszenia prac nad określeniem warunków możliwych zmian w projektach, a tym samym możliwości pozytywnego rozwiązania tej sytuacji. W opinii pana Mechlińskiego jest to bardzo istotne, aby nie doprowadzić do sytuacji, że środki finansowe przepadną z powodu, iż nie podjęte zostały próby rozwiązania tej sytuacji.

Pan Arkadiusz Czocher – przedstawiciel Dolnośląskiej Federacji Organizacji Pozarządowych wyraził swoją opinię w sprawie kryterium okresu realizacji projektu, które obecnie wzbudza tak dużo emocji. Podkreślił, że z problemem tym wnioskodawcy borykali się już znacznie wcześniej i nie tylko w zakresie EFRR, ale również EFS. Problem dotyczył wielu beneficjentów, a omawiane dziś przypadki, nie są jedynymi, gdyż było to kryterium kluczowe. Każdy wnioskodawca powinien mieć świadomość, iż podejmuje pewne zobowiązanie w tej kwestii. Dlatego niezmiernie trudne jest w tej chwili podejmowanie jednoznacznych decyzji, które dawałyby możliwość jednoznacznie wiążącej opinii/decyzji dla każdego przypadku. Podkreślił, że członkowie Komitetu Monitorującego powinni mieć świadomość tego, że kryterium to w takim kształcie zatwierdzili. Należy też pamiętać o tym, że powody niedotrzymania terminów przez beneficjentów nie zawsze muszą być oczywiste i spowodowane tylko kwestią obecnej nowelizacji przepisów.

Pani Dyrektor zgodziła się z Panem A. Czocherem potwierdzając, iż sytuacja jest trudna, przede wszystkim z powodu, iż kryterium dot. okresu realizacji projektu zostało zaproponowane przez IZ, a następnie zatwierdzone przez KM. Każdy wnioskodawca, składając wniosek o dofinansowanie zobowiązał się do przestrzegania reguł, w tym również dat, które zadeklarował jako termin zakończenia realizacji projektu. Pani Dyrektor podkreśliła, iż IZ ma tego świadomość. Jednakże, projektując pewne zapisy regulaminów konkursowych, w tym m.in. kryteria, instytucje zarządzające nie miały świadomości, iż sytuacja w szczególności dot. rynku wykonawców, może ulec tak wielkiej zmianie i tak silnie obecnie na proces wdrażania programu. Podkreśliła, iż w umowach o dofinansowanie, które miały charakter umów cywilno-prawnych przewidzieliśmy taką, możliwość, iż w określonych,

uzasadnionych przypadkach będzie możliwe wyrażenie zgody na przedłużenie terminu realizacji inwestycji.

Pan Paweł Olechnowicz – przedstawiciel Komisji Europejskiej wyraził zaniepokojenie sytuacją i zobowiązał się do poruszenia tego tematu podczas spotkań roboczych między KE a MliR, które będą miały miejsce w marcu. Poprosił o przygotowanie informacji na temat skali problemu i rozwiązywania umów

Pani Bożena Drózd – przedstawiciel ZIT AW potwierdziła, iż w regionie wałbrzyskim skala problemu wynikającego ww. kryterium jest bardzo duża. Każda rozwiązana umowa stanowi problem, również ze względu na realizację wskaźników. Szczególnie w przypadku tych beneficjentów, którzy w dużym stopniu zrealizowali projekt i na końcowym etapie wystąpił czynnik niezależny, który zahamował terminowe zakończenie inwestycji. Wówczas stanowi to olbrzymi problem dla beneficjenta, z którym w takiej sytuacji musi zostać rozwiązana umowa, a koszty inwestycji musi pokryć z własnych środków finansowych. Podkreśliła dalej, iż beneficjenci mogą składać pozwy cywilne w takich sytuacjach.

Pan Marek Winkowski podkreślił, iż obecne problemy można podzielić na dwie grupy – pierwsza zupełnie niezależna od beneficjentów - związana ze zmianami w prawie wodnym, którą można uznać niejako za pewną siłę wyższą; natomiast druga grupa problemów obejmuje pozostałe projekty.

Pani Dyrektor odnosząc się do powyższych wypowiedzi zaproponowała rozwiązanie polegające na tym, że IZ RPO przygotowuje propozycję uchwały komitetu w sprawie wyrażenia opinii na temat sytuacji, która zaistniała w realizacji programu w związku z wejściem w życie zmian w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, w tym w szczególności dodanie art. 52a w brzmieniu: „Umowa o dofinansowanie projektu oraz decyzja o dofinansowaniu projektu mogą zostać zmienione, w przypadku gdy zmiany nie wpływają na spełnianie kryteriów wyboru projektu w sposób, który skutkowałby negatywną oceną tego projektu”. Pani dyrektor zwróciła się z prośbą o wyrażenie zgody przez członków KM na przeprowadzenie tej procedury w trybie obiegowym. Członkowie obecni na posiedzeniu wyrazili zgodę na taki tryb postępowania. Dodała również, iż ważne jest, aby członkowie komitetu przed przystąpieniem do głosowania, tym samym podjęcia decyzji w tej sprawie, zapoznali się z przygotowanym przez IZ szerokim wyjaśnieniem.

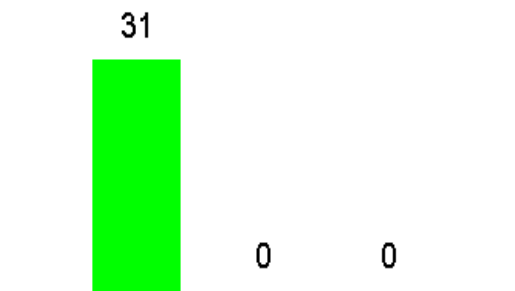
Pan Marszałek zaapelował, aby członkowie śledzili informacje w tej sprawie napływające z sekretariatu komitetu monitorującego, aby móc odnieść się do nich i podjąć decyzję.

III. Omówienie propozycji zmian IZ RPO w kryteriach wyboru projektów przyjętych poprzednimi uchwałami KM RPO WD.

Pan Dyrektor Sławomir Sobieszek poinformował, iż do treści kryteriów w zakresie EFRR w trybie konsultacji nie wpłynęły żadne uwagi od członków KM. Podobnie jak w zakresie EFS, o czym poinformował Pan Marcin Bora – kierownik Działu Zarządzania EFS.

Tabele zawierające omawiane zmiany w kryteriach stanowią załącznik nr 2, 3 do protokołu. Do tej części nie zgłoszono uwag.

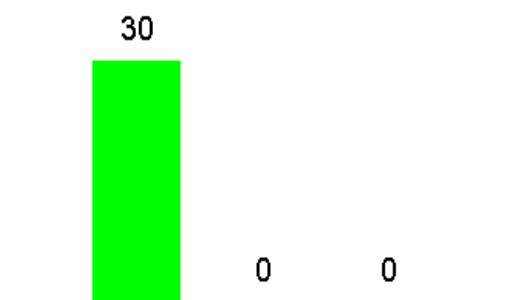
IV. Wyniki głosowania nad podjęciem uchwały w sprawie zatwierdzenia zmian w „Kryteriach wyboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020

V. Omówienie proponowanych zmian w Planie Ewaluacji RPO WD 2014-2020

Pan Łukasz Kasprzak - Kierownik Działu Programowania Funduszy Europejskich w Wydziale Koordynacji Polityki Regionalnej poinformował, że Plan Ewaluacji został przyjęty w 2015 przez KM RPO, jednak w wyniku wdrażania programu oraz uwag zgłaszanych ze strony Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju dokonano jego modyfikacji. Dodał, iż PE uzyskał pozytywną opinie Krajowej Jednostki Ewaluacji i nie zostały zgłoszone do niego żadne uwagi ze strony członków KM. Wykaz najważniejszych zmian w Planie Ewaluacji stanowi załącznik nr 4 do protokołu.

Wyniki głosowania nad podjęciem uchwały w sprawie zatwierdzenia zmian w Planie Ewaluacji RPO WD 2014-2020.

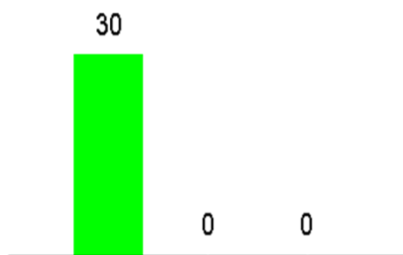

VI. Wyniki głosowania w sprawie zatwierdzenia tabeli wdrażania rekomendacji badania pt. „Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WD 2014-2020”

Przed głosowaniem Pan Łukasz Kasprzak przypomniał, iż wyniki badania przedstawione były podczas ostatniego posiedzenia komitetu w dniu 30 listopada 2017 r. Po tej prezentacji jednostka ewaluacyjna działająca w ramach IZ RPO przystąpiła do konsultacji z adresatami rekomendacji tj. instytucjami

pośredniczącymi. Większość rekomendacji dotyczyła kwestii horyzontalnych, programowych, które mają na celu ulepszenie systemu wyboru projektów i czynienia go jeszcze bardziej przejrzystym. Część z nich jest już wdrażana, a każda z rekomendacji ma inny termin wdrożenia. Tabela zawierająca rekomendacje została skierowana do konsultacji z członkami KM, żadnych uwag nie zgłoszono (załącznik nr 5 do protokołu).

VII. Prezentacja „7 raport spójności i polityka spójności po 2020 roku” – Pan Wolfgang Münch - Dyrektor Wydziału ds. Polski w Komisji Europejskiej. Prezentacja stanowi załącznik nr 6 do protokołu.

Pan Wolfgang Münch – podziękował za zaproszenie do udziału w dzisiejszym posiedzeniu i wyraził uznanie dla członków KM za zaangażowanie i aktywny udział w dotychczasowej dyskusji podczas dzisiejszego spotkania. Pogratulował dotychczasowych dobrych wyników w realizacji Programu, szczególnie w kontekście wymogów stawianych instytucjom zarządzającym w kwestii realizacji zasady n+3 oraz realizacji ram wykonania. Pan Wolfgang Münch poinformował również, iż dziś rano zakończyło się robocze spotkanie renegocjacyjne RPO. Poinformował dalej, iż RPO wdrażane jest dobrze, natomiast wciąż jest dużo pracy zarówno przed instytucją zarządzającą, jak i beneficjentami. Następnie Pan Wolfgang Munch przeszedł do zaprezentowania raportu i polityki spójności po 2020 roku. Poinformował również, iż pełna wersja raportu jest dostępna na stronie internetowej KE.

Pan Marszałek podziękował za przedstawienie prezentacji.

Pytania/dyskusja

Pan Andrzej Kosiór – Przedstawiciel Miasta Wałbrzycha odniósł się do jednego z omawianych slajdów, zwracając uwagę, iż przedstawione na nich zestawienie nie do końca odzwierciedla faktyczną sytuację, szczególnie jeśli chodzi o tereny południowych Sudetów graniczące z Czechami. Z zaprezentowanego zestawienia może wynikać, iż teren po stronie polskiej lepiej się rozwija niż ten po stronie czeskiej. W rzeczywistości jest odwrotnie. Zaproponował, iż błędna interpretacja tego typu zestawień może wynikać z faktu, iż dane opierają się na jednostce NUTS 2, a lepiej obrazowałyby takie, które opierają się na jednostce NUTS 3, gdyż bardziej oddawałoby to rzeczywisty obraz i było porównywalne dla obu krajów, leżących na

terenie przygranicznym. Podkreślił, że wynika to z faktu, iż sam Dolny Śląsk jest dość zróżnicowany, jeśli chodzi o rozwój, gdyż subregion Wrocławia dość mocno odbiega pozytywnie od pozostałych subregionów, w tym w szczególności od południa województwa. Planowane przez rząd działania zmierzające do likwidacji specjalnych stref ekonomicznych mogą spowodować, iż dysproporcje te jeszcze bardziej się pogłębią.

Pan Wolfgang Münch zgodził się, że tego typu analizy powinny być rzeczywiście bardziej dokładne, jako przykład podając również województwo mazowieckie, w którym miasto stołeczne znacznie odróżnia się od pozostałej części regionu, a w podobnych zestawieniach nie jest to widoczne. Podkreślił, iż w województwach, które mają silny ośrodek centralny, jest to częste zjawisko. Z jednej strony stanowią one niejako koło napędowe dla regionu, ale z drugiej strony te dysproporcje są bardziej widoczne niż w województwach o jednolitym poziomie rozwoju gospodarczego. Dodał, że m.in. z tego względu powinno się specjalną opieką otaczać tereny przygraniczne.

Pan Paweł Olechnowicz dodał, iż w momencie, gdy regiony są zróżnicowane wewnętrznie, ważna jest kwestia pomocy państwowej, gdyż polityka spójności jest niejako sprzężona z pomocą publiczną. Kwestią istotną jest też, czy Polska i lub regiony nie powinny podjąć tematu zmian w przyszłej perspektywie, jeśli chodzi o podział na mniejsze jednostki administracyjne, uwzględniając specyficzne uwarunkowania danego obszaru (np. region wałbrzyski, jeleniogórski), aby wziąć pod uwagę lepsze warunki finansowania.

Pan Marszałek dodał, iż województwo jest zróżnicowane na całym obszarze, nie chodzi tu jedynie o dysproporcje między jego częścią południową (przygraniczną) a aglomeracją wrocławską. Są powiaty słabiej i lepiej się rozwijające w całym regionie i należy brać to również pod uwagę.

Pan Paweł Olechnowicz dodał, iż ważną sprawą jest również debata nad kryteriami kwalifikacji poszczególnych regionów. Wydaje się, że w raporcie spójności zostało zarysowane odejście od podejścia, w którym cezurą jest wskaźnik 75% PKB w metodologii obliczania alokacji. Obecnie Komisja Europejska pracuje nad innymi, dodatkowymi kryteriami, które określałyby stopień możliwości absorpcji środków.

Pani Barbara Pokorny – przedstawiciel Zachodniej Izby Gospodarczej – zwróciła uwagę na fakt, iż przedstawione dane są sprzed kilku lat i trudno podejmować jakiegokolwiek decyzje w oparciu o takie dane.

Pan Wolfgang Münch wyjaśnił, że pełna wersja raportu zawiera również bardziej aktualne dane. Jednakże należy podkreślić, że w przypadku danych monitoringowych nie jest możliwe, aby korzystać z danych z tego czy ubiegłego roku. Agregowanie danych m.in. przez Eurostat w postaci analiz statystycznych dotyczących obszaru Unii Europejskiej wymaga czasu.

Na mapach użytych w prezentacji celowo zostały użyte dane wcześniejsze, aby zobrazować, w jaki sposób kryzys z lat 2007-2009 miał wpływ na wartość PKB w poszczególnych krajach.

Pan Łukasz Kasprzak – podkreślił, że dobór map i zestawień zastosowanych w raporcie rzeczywiście dobrze obrazuje różnice zarówno między poszczególnymi krajami, ale również między regionami w Polsce. Zwrócił również uwagę na wskaźnik PKB, którego wartość 75% została przez województwo dolnośląskie przekroczona. Dlatego też podkreślił, że jako województwo dolnośląskie popieramy ideę Cohesion Alliance Komitetu Regionów, która stanowi o tym, jaki kształt powinna przybrać polityka spójności. Istotne jest wyrażenie poparcia dla tej inicjatywy, aby polityka spójności była równa dla wszystkich regionów.

Pan Łukasz Kasprzak zwrócił się do przedstawicieli KE z pytaniem, jakie inne kryteria czy wskaźniki, które decydują o formie i wysokości wsparcia poza PKB, mogą ulec zmianie. Zapytał również o to, czy KE planuje jakieś badanie dot. funkcjonowania ZIT-ów obejmujące wszystkie kraje, w których realizowane jest to narzędzie. Takie badanie byłoby istotne w kontekście zgłaszanych postulatów do założeń polityki spójności po roku 2020.

Pan Paweł Olechnowicz - odpowiedział, iż badanie takie zostało zakończone i jest dostępne na stronie KE. Dodał, iż jest tam podany przykład ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej (ZIT AW) jako przykład tzw. dobrych praktyk. Podkreślił, iż polityka miejska będzie kontynuowana w przyszłej perspektywie finansowej, tym bardziej, iż wspomniane badanie ewaluacyjne pokazało, że system wsparcia polityki miejskiej działa dobrze. Dlatego bardzo ważne są kwestie sprawozdawczości, jeśli chodzi o funkcjonowanie ZIT-ów, bo wszelkie dane, analizy są mocnym argumentem w negocjacjach, aby ten kierunek kontynuować.

Natomiast odpowiadając na pierwsze pytanie dotyczące kryteriów potwierdził, iż rzeczywiście jest wola ze strony przedstawicieli KE, aby je zmodyfikować, natomiast podkreślił też, iż ważny jest też udział wszystkich zainteresowanych w konsultacjach dotyczących polityki spójności, które mają miejsce obecnie.

Pan Wolfgang Münch dodał, iż nie tylko wskaźnik PKB, ale też inne czynniki były brane pod uwagę – np. stopa bezrobocia. Pod szczególną obserwacją powinny być też obszary, w których dochodzi lub w najbliższym czasie dojdzie do zmiany strukturalnej danego obszaru poprzez np. wycofanie się z danej gałęzi przemysłu ciężkiego. W tej chwili obszar taki spełnia kryterium wysokości PKB, ale za jakiś czas może nie osiągnąć odpowiedniej wartości, stąd już teraz trzeba starać się takie sytuacje przewidzieć.

Pan Andrzej Kosiór odniósł się do wypowiedzi Pana W. Müncha sygnalizując, iż wskaźnik stopy bezrobocia nie powinien być tak wysoko pozycjonowanym kryterium. Jest to bowiem wskaźnik, na którym ma wpływ wiele czynników. O stopie bezrobocia nie zawsze decyduje fakt, iż powstaje wiele nowych miejsc pracy w danym regionie, tylko np. sytuacje, w których wielu mieszkańców (najczęściej młodych) opuszcza kraj w poszukiwaniu pracy za granicą.

Dodał, iż ostatnio do dotychczasowych kierunków emigracji zarobkowej dołączyły Czechy, szczególnie ich część północna, do której wyjeżdża coraz więcej mieszkańców południowych terenów Dolnego Śląska .

Pan Andrzej Kosiór zapytał również o potencjalne kwoty alokacji dostępnych dla poszczególnych ZIT-ów wyjaśniając, iż są między nimi dysproporcje.

Pan Paweł Olechnowicz potwierdził, iż obecnie prowadzona jest debata o polityce miejskiej, zachęcając do udziału w niej, gdyż wszystkie głosy są w niej bardzo ważne. Debata, cytowany dziś raport oraz decyzje, które zapadają na szczelbu Komitetu Regionów mogą mieć wpływ na politykę miejską realizowaną za pomocą ZIT-ów w przyszłości.

Pan Jan Kamiński – przedstawiciel Kuratorium Oświaty, powołując się na spotkanie, w którym uczestniczył w obszarze edukacji z udziałem przedstawicieli KE, zapytał, czy przedstawiciele Komisji Europejskiej rzeczywiście stoją na stanowisku, że pewne obszary (tu podał przykład Warszawy i woj. mazowieckiego) w przyszłej perspektywie nie będzie brana pod uwagę przy podziale środków unijnych.

Pan Wolfgang Münch zaprzeczył, jakoby takie kwestie były brane pod uwagę, a Pani Dyrektor dodała, iż faktycznie województwo mazowieckie, stanowiące dotychczas jedną jednostkę statystyczną poziomu NUTS 2, od 1 stycznia 2018 r. zostało podzielone na dwie jednostki statystyczne.

Pan Paweł Olechnowicz uzupełnił wypowiedź wyjaśniając, iż inne stolice (np. Praga czy Budapeszt) też zostały odłączone statystycznie od reszty regionu, na którym leżą, właśnie ze względu na to, iż to poziom PKB jest jednym z głównych wyznaczników udzielanego wsparcia unijnego. Zwrócił również uwagę na fakt, iż obecnie polityka spójności coraz bardziej zmierza w kierunku wsparcia udzielanego za pośrednictwem instrumentów zwrotnych. Przyznał, że procedury unijne są bardzo skomplikowane w zakresie realizacji instrumentów finansowych, jednak jest to kierunek, który z pewnością będzie kontynuowany. Dlatego ważnym aspektem jest takie przygotowanie do przyszłej perspektywy, by mieć wypracowane, sprawdzone rozwiązania w zakresie instrumentów finansowych.

Pan Marszałek odniósł się do wyżej poruszanej kwestii wskaźnika 75% PKB per capita zwracając uwagę, aby przekroczenie tego pułapu nie oznaczało zmniejszenia dofinansowania w tzw. sposób „skokowy” lecz w sposób liniowy, aby uniknąć drastycznego spadku alokacji. Podkreślił, iż jest to postulat zgłaszany do KE przez przedstawicieli Polski. Zwrócił się z pytaniem do przedstawicieli KE, w jakim kierunku toczą się rozmowy w tej sprawie na szczelbu unijnym

Pan Paweł Olechnowicz potwierdził, że temat jest poruszany i że ustalenia w tym momencie zmierzają w kierunku tzw. obniżania „liniowego”.

Pan Jerzy Ulbin zwrócił uwagę, iż wysokość wskaźnika PKB, która w województwie dolnośląskim wynosi średnio 76%. Jednak tereny południowe tj. subregion wałbrzyski i jeleniogórski (według podziału NUTS-3) osiąga jedynie 54% PKB średniej regionów unijnych. Stąd należy mieć to na uwadze przy programowaniu przyszłego budżetu.

Pani Dyrektor Magdalena Bednarska- Wajerowska odnosząc się do tego zagadnienia wyjaśniła, że alokacja zawsze najpierw przydzielona jest na dany kraj. Następnie w ramach kraju następuje podział na programy operacyjne – krajowe i regionalne, a dalej, w ramach regionalnych na subregiony. Projektując budżet w tej perspektywie posłużono się tzw. algorytmem berlińskim, w którym wzięto pod uwagę trzy kryteria: liczbę mieszkańców danego województwa, różnicę pomiędzy PKB na jednego mieszkańca do średniej unijnej oraz poziom bezrobocia. Takim algorytmem posługiwała się Komisja Europejska, dzieląc kwotę na politykę spójności na kraje członkowskie w obecnej perspektywie finansowej. Jako, że nie był to korzystny model podziału dla Dolnego Śląska, z uwagi m.in. na zróżnicowanie subregionalne, udało się wynegocjować dodatkowe kwoty. Pani Dyrektor zwróciła się z pytaniem do przedstawicieli KE, czy faktycznie Komisja nadal bierze pod uwagę podział środków w przyszłej perspektywie finansowej w oparciu o powyższą metodologię, czy też planowane są jakieś zmiany w tym zakresie? Czy podejmowane są ewentualne prace w KE nad wewnątrzregionalnym współczynnikiem (pomiarem) spójności społecznej, który mógłby być brany pod uwagę przy dzieleniu alokacji na kraje członkowskie, a dalej na objęcie polityką spójności poszczególnych regionów.

Pan Wolfgang Münch odpowiedział, iż na obecnym etapie nie może udzielić odpowiedzi na to pytanie, gdyż kwestie te są nadal dyskutowane, a jest to etap prac, który nadal nie jest jawny. Dodał jednak, iż w przypadku algorytmu berlińskiego możliwe są modyfikacje jego poszczególnych zmiennych. Pan W. Münch podkreślił też, iż przedstawiciele KE zdają sobie sprawę z istoty problemu, jakim jest zróżnicowanie subregionalne, czyli że niektóre podregiony radzą sobie nieco gorzej nawet jeśli są zlokalizowane w regionach dobrze sytuowanych. Zapowiedział, iż trwają prace nad pilotażowym programem, który objąłby kilka takich regionów, w których występuje duże zróżnicowanie subregionalne, dzięki czemu może okazać się możliwe wygenerowanie większej puli pieniędzy na inwestycje w mniej rozwiniętych częściach regionu.

Pan Paweł Olechnowicz dodał, że w dolnośląskim RPO funkcjonują kryteria poziomu zamożności gminy, w których przyznawane są punkty w zależności od poziomu zamożności gminy, na terenie której zlokalizowany będzie projekt.

VIII. Sprawy różne

Przewodniczący poinformował, iż wpłynął wniosek zgłoszony przez pana Arkadiusza Czochera – przedstawiciela Dolnośląskiej Federacji Organizacji Pozarządowych dotyczący przedstawienia informacji na temat stanu prac nad poprawą funkcjonowania

ogólnopolskiego systemu sprawozdawczości SL oraz na temat wdrażania ewentualnych planów naprawczych związanych z działalnością tego systemu. Treść wniosku stanowi załącznik nr 7 do protokołu

Pan Arkadiusz Czocher podziękował za przekazanie przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju odpowiedzi w powyższej kwestii, zaznaczył jednak, iż ma nadzieję, że jest to dopiero początek zmian w tym obszarze, gdyż odpowiedź ta nie jest w pełni satysfakcjonująca. Zapytał również, czy w ramach IZ RPO WD został powołany Rzecznik Funduszy Europejskich.

Pani Dyrektor Magdalena Bednarska – Wajerowska potwierdziła, iż Rzecznik został powołany, a jego zadaniem jest m.in. przyjmowanie, analizowanie i rozpatrywanie adresowanych zgłoszeń, udzielanie wyjaśnień w zakresie działalności IZ RPO WD 2014-20 oraz realizacji RPO WD 2014-20, a także monitorowanie i sygnalizowanie poszczególnym instytucjom systemu wdrażania propozycji usprawnień i ulepszeń w procesie realizacji zadań związanych z wydatkowaniem środków unijnych.⁴

Pani Dyrektor uprzedziła również, iż w związku z tym, że dobiegają końca negocjacje zmian w RPO, wymagające akceptacji członków komitetu, w najbliższym czasie może zostać w tej sprawie uruchomiony tryb obiegowy. Przekazała informację o kolejnym terminie posiedzenia Komitetu, który planowany jest na dzień 12 kwietnia. Jest to posiedzenie dodatkowe, którego nie obejmował plan posiedzeń przekazany w grudniu.

Załączniki do protokołu:

1. Załącznik nr 1 -prezentacja nt. stanu realizacji RPO WD 2014-2020
2. Załącznik nr 2 - kryteria w zakresie EFRR
3. Załącznik nr 3 - kryteria w zakresie EFS
4. Załącznik nr 4 - wykaz najważniejszych zmian w Planie Ewaluacji
5. Załącznik nr 5 tabela wdrażania rekomendacji badania pt. „Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WD 2014-2020
6. Załącznik nr 6 - prezentacja 7 raport spójności i polityka spójności po 2020 roku
7. Załącznik nr 7 - wniosek zgłoszony przez Pana Arkadiusza Czochera – przedstawiciela Dolnośląskiej Federacji Organizacji Pozarządowych dotyczący przedstawienia informacji na temat stanu prac nad poprawą funkcjonowania ogólnopolskiego systemu sprawozdawczości SL oraz na temat wdrażania ewentualnych planów naprawczych związanych z działalnością tego systemu

Opracowanie projektu protokołu: Sekretariat KM

Zatwierdził: Przewodniczący KM RPO WD

---

⁴ Pełną informację w tym zakresie członkowie KM otrzymali e-mailem.